

Klima- og miljødepartementet

Kristiansand, 18.11.2020

Høring, forskriftsfesting tilskuddsordninger under kap. 1429.

(Deres saksnummer 20/2747)

Vest-Agder-museet er et konsolidert museum som forvalter flere kulturminner som kommer inn under støtteordningene under kapittel 1429, som nå ønskes forskriftsfestet. Dette gjelder særlig Sjølingstad Uldvarefabrik som i dag er på bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle anlegg (post 72), samt D/S Hestmanden, Nesbuen og Rubb som har mottatt tilskudd over post 74. I tillegg har museet indirekte vært del av prosjekter med støtte fra post 77.

Vest-Agder-museet opplever at forskriftsfesting av post 74 og post 77 stadfester gjeldende praksis og har ingen merknader til disse.

Når det gjelder forskriftsfesting av post 72, tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner har det vært mer usikkerhet knyttet til departementets intensjon. Vi er tilfreds med at statsråden i Stortinget har avklart at §4 skulle vært:

"Private, kommunale og fylkeskommunale eiere og forvaltere av tekniske og industrielle kulturminner kan motta tilskudd.

Det gis ikke tilskudd til kulturminner og kulturmiljøer i statlig eie. Det gis heller ikke tilskudd til selskap, stiftelser eller andre juridiske personer hvor stat har majoritet i styret, eller dersom eierskapet til kulturminnet faller tilbake til stat ved oppløsning av selskap eller stiftelse."

Alternativet hvor også anlegg med kommunal/fylkeskommunal majoritet i styret ble ekskludert fra ordningen ville fått svært alvorlige konsekvenser for flere anlegg, deriblant Sjølingstad Uldvarefabrik. Sjølingstad Uldvarefabrik er et levende kulturminne, hvor ikke bare bygningsmassen holdes vedlike, men hvor også maskinparken vedlikeholdes i driftsklar stand. Dette fordrer opprettholdelse av en håndbåren kunnskap blant de ansatte som er unik i Norge for Sjølingstad. Tilskuddet fra Riksantikvaren, både til lønn og vedlikehold av maskinpark/bygninger, er helt nødvendig hvis Sjølingstad fortsatt skal være et levende kulturminne og et levende vitnemål om industrialiseringen av Norge. Sjølingstad Uldvarefabrik er i tillegg særlig viktig fordi den også representerer kvinnearbeidsplassene i industrien. Tilskuddet dekker kun kostnader knyttet til opprettholdelsen av

det teknisk-industrielle kulturminnet. Kostnader knyttet til administrasjon, formidling osv. dekkes av Kulturdepartementet, Lindesnes kommune og Agder fylkeskommune, i tillegg til egeninntjening.

Museet ser positivt på, og behovet for, en tettere dialog mellom Klima- og miljødepartementet og Kulturdepartementet. Vi er kjent med at det vurderes om deler av tilskuddet knyttet til bevaringsprogrammet burde hatt en annen innretning. Sjølingstad Uldvarefabrik/Vest-Agder-museet mener tilskudd til lønn og FDV burde vært gitt som et fast og forutsigbart tilskudd, dette ikke minst siden det også er knyttet til lønn/fast ansatte.

Vest-Agder-museet mener det er positivt at anlegg med bevart produksjonslinje og maskineri, med forankring i nasjonale strategier, lokalt engasjement og medfinansiering, samt anlegg som er fredet, skal prioriteres.

På generelt grunnlag mener Vest-Agder-museet det er feil at nye forskrifter gjøres gjeldende for støtteordninger hvor søknadsfristen allerede er utløpt. Dette innebærer at søknader potensielt vil bli vurdert ut fra andre kriterier enn hva som lå til grunn da søknadene ble sendt inn.

Museet mener videre at anleggene som gjennom mange år har vært del av bevaringsprogrammet og kjent gjennom Statsbudsjettet burde vært invitert til å delta i høringen. Dette gjelder også våre overordnede interesseforeninger som organiserer mange av kulturminnene, f.eks. Norges museumsforbund og Norsk Industrier (tidligere Industrianleggenes fellesråd).

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Vi ønsker departementet lykke til videre i arbeidet med forskriftene.

Med beste hilsen

John Olsen
Direktør
Vest-Agder-museet